

Zuid-Afrika

Spectrum

1

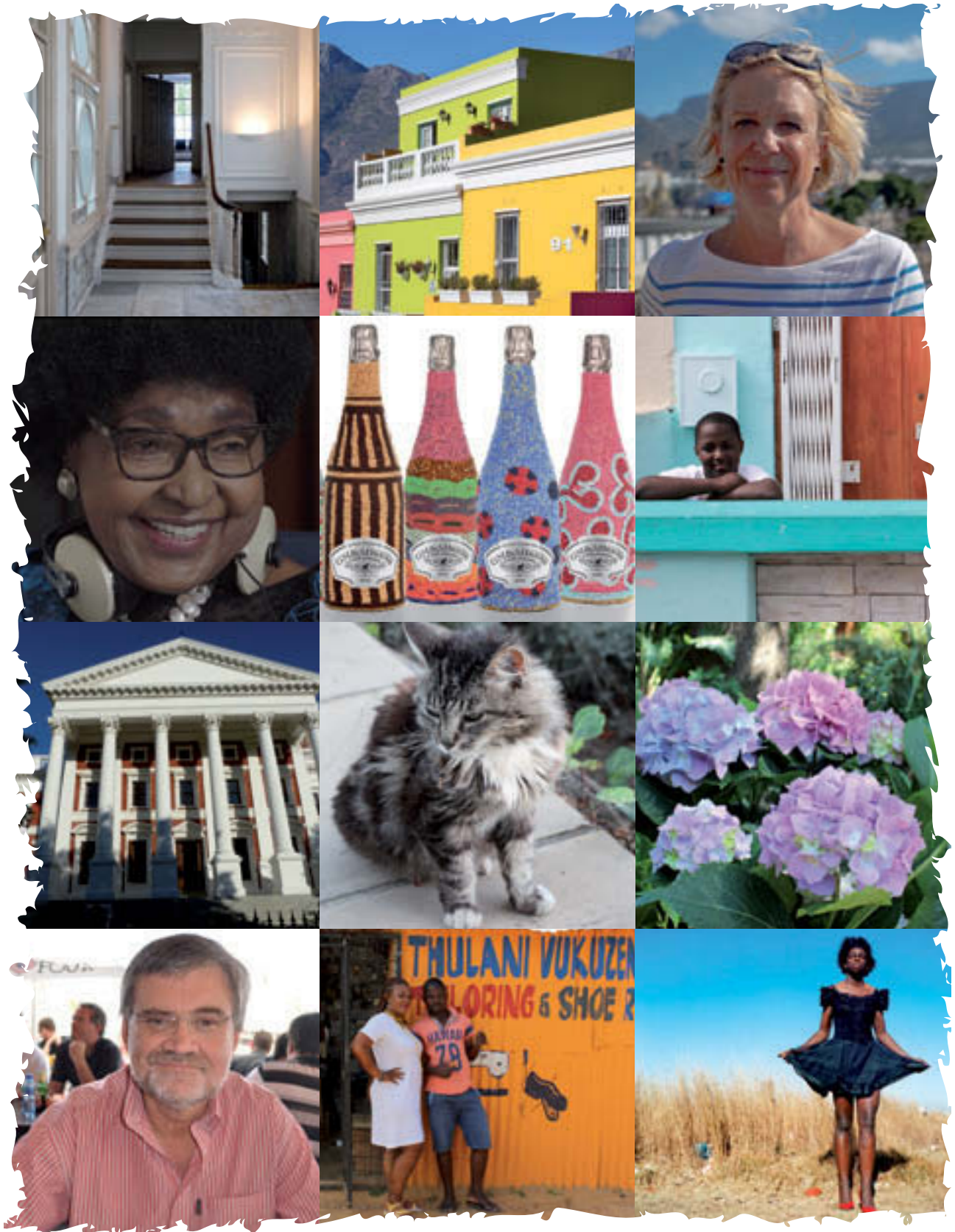
Jaargang 96 | nr. 1 | februari 2019 | issn 0444-5428

*Zuid-Afrikahuis heeft
een nieuwe directeur*

*Het drama van de
SS Mendi*

*Vooruitblik
verkiezingen*

Inhoud

- 04** Nieuws uit het Zuid-Afrikahuis
- 06** Interview Judith Calmeyer Meijburg
- 10** Verkiezingen
- 12** Op de bres voor de Bo-Kaap
- 14** Interview Nicholas Champeaux
- 16** Movies That Matter
- 17** Interview Wannie Carstens
- 20** Interview Mark Sijlmans
- 23** Recensie *Stranding VOC-skip Schoonenberg*
- 26** Ontdek het andere Stellenbosch
- 30** Vonkel
- 32** Recensie *Slot van die dag*
- 34** Aanwinsten

Bij de omslag:

Rieldanscompetitie. | Foto: Izak de Vries

Colofon

Zuid-Afrika Spectrum is een uitgave van Stichting Zuid-Afrikahuis Nederland. Publicatie wordt mede mogelijk gemaakt door de Van Ewijck Stigting en de Vlaams Zuid-Afrikaanse Vereniging. Zuid-Afrika Spectrum verschijnt vier keer per jaar. Het volgende nummer verschijnt op 7 mei 2019.

Hoofredactie: Ingrid Glorie

Redactieraad: Hans Ester,

Vincent Kuitenbrouwer

Redactiesecretariaat:

Corine de Maijer

Vormgeving: Quantes Drukkerij,
Den Haag

Aan dit nummer werkten mee:

Elkarien Fourie, Henna Renfurm,
Gerrit Schutte, Michaël Vandamme

Abonnementsprijs:

€ 37,50 per jaar, studenten € 27,50

Bank: NL44 INGB 0000 0671 28

Zuid-Afrika: losse nummers en

nieuwe abonnementen via

www.mysubs.co.za

Volg Zuid-Afrika Spectrum ook op Facebook en Twitter!

Redactie en administratie:

Keizersgracht 141-c,

1015 CK Amsterdam

Tel: 020-624 9318

E-mail: spectrum@zuidafrikahuis.nl

Website: www.zuidafrikahuis.nl

Auteursrecht:

Niets uit deze uitgave mag worden overgenomen zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de redactie.

Word Vriend van het Zuid-Afrikahuis Nederland!

Het Zuid-Afrikahuis Nederland is een klein, particulier kennisinstituut, dat zich richt op en staat voor aandacht voor taal, cultuur en geschiedenis van Zuid-Afrika in de politieke, economische en sociale context van het Zuid-Afrika van nu. Het Zuid-Afrikahuis Nederland verbindt dit met het ontwikkelen van programma's en het samenwerken met partners en organisaties in Nederland en Vlaanderen.

Het pand van het Zuid-Afrikahuis aan de Keizersgracht in Amsterdam, ook wel 'de Dubbele Arend' genoemd, is rond 1620 gebouwd door de familie Hasselaer uit Haarlem, die als wapen een dubbele witte arend hanteerde. Het pand is sinds 1970 een rijksmonument.

Na een grootscheepse verbouwing in 2014/2015 is er naast een moderne bibliotheek met een ruime leeszaal en een geklimatiseerd archief ook een bescheiden theaterzaal gekomen, waar kleinschalige culturele evenementen zoals lezingen, debatten, concerten, boekpresentaties en vertoningen van films en documentaires worden georganiseerd. De programmering is divers van opzet en gericht op Zuid- en Zuidelijk Afrika.

Daarnaast is de Stichting Zuid-Afrikahuis Nederland (SZAHN) uitgever van het kwartaalblad *Zuid-Afrika Spectrum* en beheert het samen met het Zuid-Afrikaanse *LitNet* de nieuwssite www.voertaal.nu, die operationeel is sinds januari 2018.

De SZAHN financiert diverse wetenschappelijke en culturele initiatieven. In Nederland faciliteert de stichting de bijzondere leerstoel Zuid-Afrikaanse literatuur, cultuur en geschiedenis aan de Universiteit van Amsterdam, en ze draagt ook bij aan de Gentse Leerstoel Zuid-Afrika: Talen, literaturen, cultuur en maatschappij.

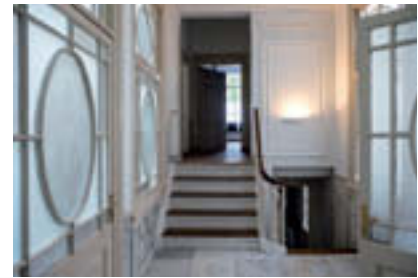
In Zuid-Afrika ondersteunt de SZAHN de projecten van het Zuid-Afrikaanse Sentrum vir Nederland en Vlaandere (SASNEV) in Pinelands (Kaapstad).

Projecten om de geschiedenis van het Huis zelf te onderzoeken (en daarover te publiceren), om het Nederlands erfgoed in Zuid-Afrika te behouden, programma's voor en met de Afrikaanstalige bruine gemeenschap alsook het geven van een podium aan beginnende artiesten en kunstenaars die op enigerlei wijze aan en met Zuid-Afrika verbonden zijn, behoren tot de ambities van het Zuid-Afrikahuis.

Om al die ambities ook de komende jaren verder te ontwikkelen en te kunnen realiseren wil de Stichting Zuid-Afrikahuis Nederland extra middelen werven. Daartoe willen we een speciale band opbouwen met Vrienden van het Zuid-Afrikahuis Nederland.

Als Vriend van het Zuid-Afrikahuis ontvangt u de volgende voordelen:

- Het Zuid-Afrikahuis Nederland wil de kennis die opgesloten ligt in ons archief, onze bibliotheek en ons netwerk delen met personen en instellingen in Nederland, Vlaanderen en Zuid-Afrika, en projecten uitvoeren op het gebied van cultuur, taal en historie.
- Het Huis heeft al jaren vele vrienden en we zijn hen dankbaar voor hun steun. Daarnaast willen we echter een nieuwe categorie in het leven roepen. Voor deze speciale vrienden willen we nog meer beteke-

nen, in de exclusieve ambiance die wij kunnen bieden. Zij zijn onze toekomstige Vrienden met een hoofdletter v.

- In een schitterend Amsterdams grachtenpand zult u exclusief kunnen genieten van de Zuid-Afrikaanse rijke historie, cultuur en interessante maatschappij.
- In 2019 zal het Zuid-Afrikahuis u tweemaal uitnodigen voor een speciaal voor Vrienden georganiseerd evenement. Voor Gouden en Zilveren vrienden biedt het Zuid-Afrikahuis net iets extra's.
- Het Zuid-Afrikahuis Nederland heeft ANBI-status en is dus een heel geschikt doel voor het doen van donaties en bestemmen van legaten.
- We willen verschillende mooie initiatieven ontplooiën voor de verschillende groepen vrienden, naar gelang hun inbreng:
  - Gouden Vrienden doen een minimale inleg van € 1.000 per jaar (netto € 500) gedurende 5 jaar.
  - Zilveren Vrienden doen een inleg tussen € 500 en € 1.000 (netto € 250 en € 500 euro) gedurende 5 jaar.
  - Bronzen Vrienden leggen minimaal € 250 per jaar gedurende 5 jaar in.

Hebt u interesse om Vriend van het Zuid-Afrikahuis te worden en wilt u bijdragen aan de ambities en toekomst van het Huis, nu of later, dan nodigen wij u van harte uit om een vrijblijvend gesprek met ons te voeren.

Bij schenkingen van hogere bedragen spelen persoonlijke motieven en overwegingen een onderscheidende rol. Dit in combinatie met het feit dat er voor schenkingen fiscale manieren van vermogensoverdracht zijn, maakt dat een persoonlijk onderhoud de meest aangewezen weg is om de mogelijkheden te onderzoeken. Wij bespreken graag met u hoe wij invulling kunnen geven aan de door u gewenste vorm van

financiële ondersteuning aan het Zuid-Afrikahuis.

U kunt contact opnemen met:
Judith Calmeyer Meijburg-van Reekum
Telefoon: +31 (0)6 – 22 77 32 90
E-mail: c.meijburg@zuidafrikahuis.nl

Wij hopen u binnenkort als speciale Vriend te mogen verwelkomen in ons prachtige Huis!

Geef uw e-mailadres door!

Beste vriend of vriendin van het Zuid-Afrikahuis,

Het doet ons deugd dat u zich – vaak al vele jaren – verwant voelt met het Zuid-Afrikahuis. U heeft aangegeven dat u *Zuid-Afrika Spectrum* en uitnodigingen voor bijeenkomsten zoals de Nieuwjaarsreceptie wilt blijven ontvangen. Het Zuid-Afrikahuis zal de komende tijd op de kleintjes gaan letten en wil dus ook stevig besparen op de verzendkosten. Om die reden zullen wij in 2019 stoppen met het per post verzenden van uitnodigingen etc. en onze communicatie en contact met u digitaal verzorgen. Dit geldt voor algemene berichten en uitnodigingen. Over mogelijke digitalisering van het blad *Zuid-Afrika Spectrum* kunt u in de loop van 2019 van ons vernemen. Graag ontvangen wij daarom per omgaande (e-mail: demaier@zuidafrikahuis.nl) een e-mailadres waar wij onze berichten naartoe kunnen sturen. Alvast onze hartelijke dank.

Judith Calmeyer Meijburg-van Reekum, directeur

Gastouders voor Zuid-Afrikaanse en Namibische studenten gezocht!

In de zomer van 2019 komt er weer een groep Zuid-Afrikaanse en Namibische studenten naar Nederland en Vlaanderen voor het al sinds 1975 georganiseerde Jongerenproject. De studenten zullen tussen medio juni en medio juli in Nederland verblijven. We zijn op zoek naar gastouders in de regio Den Haag en Amsterdam. Lijkt het u leuk om een paar dagen één of meerdere studenten uit Zuid-Afrika of Namibië in huis te hebben en op een bijzondere manier kennis te maken met deze landen? Woont u in (de omgeving van) Den Haag of Amsterdam en bent u beschikbaar in de genoemde periode? Kijk dan op www.zuidafrikahuis.nl/studiereis en meldt u aan via het aanmeldformulier, of stuur een mail aan studiereis@zuidafrikahuis.nl.

Agenda

Leeskring

Zuid-Afrikahuis

29 januari 2019

Loes de Vries bespreekt *Alles begin met Anna* van Annemari Coetser.

26 februari 2019

Arjan Krijgsman bespreekt *Die dao van Daan van der Walt* van L.G. du Plessis.

26 maart 2019

Rob van der Veer bespreekt *As in die mond* van Nicole Jaekel Strauss. Deze avond proberen we iets nieuws. Rob behandelt het boek in zijn geheel en zou het leuk vinden als een aantal Leeskringers een van de twaalf verhalen zou 'adopter'. Dat houdt in dat zij of hij het verhaal nog een keer leest en er een vier- of vijftal opmerkingen over maakt. Laat t.z.t. weten welk verhaal je hebt geadopteerd.

30 april 2019

Arjan Krijgsman bespreekt *Chokers en survivors* van Nathan Trantraal.

28 mei 2019

Rob van der Veer bespreekt *Die laaste Sondag* van Elsa Joubert.

Plaats: Zuid-Afrikahuis, Keizersgracht 141-c, Amsterdam
Tijd: 19.00 uur koffie, 19.30 uur

aanvang
Kosten: € 2,50

Aanmelden: tel. 020-6249318 of per e-mail: bibliotheek@zuidafrikahuis.nl